

Разработване и прилагане на нови учебни програми в обучението на студентите по изкуства в контекста на идеята за дигитална трансформация на образованието
Цветанка Коловска

Developing and implementing new curricula in the education of art students in the context of the idea of digital transformation of education
Tsvetanka Kolovska

Abstract:

The digital transformation of education has led to a paradigm shift in the way students learn and teachers teach. As a result, the need to develop and implement new curricula has become crucial, especially in the education of art students. The traditional approach to art education is no longer sufficient in a world where technology plays an increasingly important role in the creative process.

This abstract explores the process of developing and implementing new curricula in the education of art students in the context of the idea of digital transformation of education. In the focus of attention are the challenges and opportunities presented by the digital transformation of education and the ways in which educators can leverage technology to enhance the competencies and experience of art students.

Keywords: digital transformation of education, curriculum, technology, learning, art

For contacts: Tsvetanka Kolovska, AMDAF „Prof. Asen Diamandiev“ of Plovdiv, tsvetanka.kolovska@artacademyplovdiv.com

ВЪВЕДЕНИЕ

Дигиталните технологии са неизменна част от всички сфери на съвременния живот. В образователния процес на студентите по изкуства те имат своето важно място, което е свързано с процеси на трансформация в самото образование. Сред приоритетите във висшето образование днес е да се разработят и внедрят нови учебни програми, които включват идеята за дигитална трансформация.

Във фокуса на вниманието на настоящия текст са предизвикателствата към разработване и прилагане на нови учебни програми за студенти по изкуства в контекста на дигиталната трансформация на образованието.

ИЗЛОЖЕНИЕ

„Изкуството е феномен, благодарение на който хората възприемат света естетически. Изкуството помага на хората да балансират и организират своя емоционален живот“. [Бабакова, 2021, с.36] Интегрирането на дигиталните технологии в обучението на студенти по изкуства е с потенциала да разкрие нови възможности пред обучаваните да развият умения да изследват и развиват своята креативност. Дигиталният инструментариум, като софтуер за графичен дизайн, виртуална реалност и мултимедийни приложения, предоставя на студентите по изкуства нови хоризонти за експериментиране и споделяне на идеи. Пред тях е възможността да развият компетентности да използват различни дигитални платформи и технологии, като обогатят своите знания, умения и отношение като

важен положителен момент в професионалната им подготовка за света на дигиталното изкуство.

Цифровата трансформация на образованието позволява по-персонализирани и адаптивни учебни занимания, при които студентите по изкуства се включат в различни форми на обучение, получават бърза обратна връзка, имат достъп до онлайн ресурси, които отговарят на техните специфични интереси и потребности. Това е възможност да се стимулира специфичният подход към художественото образование, при който обучаваните могат да изследват и развиват своите индивидуални артистични заложи.

Разработването и прилагането на нови учебни програми за студенти по изкуства в контекста на дигиталната трансформация е процес, обвързан с предизвикателства. Едно значително предизвикателство е да се гарантира, че интегрирането на дигиталните технологии не компрометира традиционните методи, техники и принципи, които са в основата на художественото образование. „Новаторството и новите идеи в образователната сфера създават нови благоприятни възможности и именно такива резултати съчетават в себе си базисни индикатори за рентабилност и ефективност.“ [Бабакова, 2019, с.97] Ето защо постигането на баланс между дигитални и традиционни подходи е от значение за реализирането на ефективност в образованието на студентите по изкуства.

Друго предизвикателство е необходимостта преподавателите да притежават необходимите компетентности за работа в дигитална среда. С появата на нови дигитални инструменти и платформи, с цел да отговорят на новите постижения в образованието и науката, преподавателите по изкуства са изправени пред необходимостта непрекъснато да актуализират и адаптират учебните програми, по които преподават. Това изисква непрекъснато развитие в професионален и личностен план, което е сред условията за ефективно интегриране на дигиталните технологии в образованието по изкуства.

В тази насока от значение е един важен въпрос, който неизбежно възниква – за достъпа и равенството в контекста на цифровата трансформация в образованието по изкуства. Различни са факторите, които влияят на възможностите за учене на студентите, а това създава предпоставка и за различия във възможностите за реализацията, например затруднен достъп до цифрови инструменти, ресурси или интернет свързаност и др. Ето защо сред приоритетните проблеми при разработване и прилагане на нови учебни програми е разбирането, че дигитализацията в образованието по изкуствата следва да бъде достъпна за всички обучавани, независимо от техния социално-икономически или географски произход.

Анализирайки проблемите при разработване на нови учебни програми в обучението на студентите по изкуства, може да се открият няколко проблемни равнища. Изкуството е същността на творческото образование и в този смисъл проектирането на ефективни учебни програми в тази област изисква обмисляне и прецизиране на решенията, отнасящи се до удовлетворяване на специфичните потребности на студентите по изкуства.

Едно от проблемните равнища при създаване на програми за обучение на студенти по изкуства се отнася до поддържане на баланса между традиционни и

съвременни подходи към изкуството. Включването на съвременни технологии и тенденции в учебните програми, от една страна, е необходимо. От друга страна, не би следвало да отпаднат или да бъдат заменени традиционните техники и понятия. Поддържането на баланс между традиционното и съвременното изкуство е ключов аспект за осигуряване на качествено обучение на студентите по изкуства.

Второ проблемно равнище е дефиниране на конкретни цели и ценности. Разработването на нови учебни програми изисква ясно определяне на целите и ценностите, които се желае да се постигнат. При обучението на студентите по изкуства този момент е свързан с определени предизвикателства, тъй като изкуството е субективно по своя характер и включва множество различни аспекти. Определените цели и ценности трябва да бъдат ясни, измерими и реалистични, за да може да се гарантира ефективното им изпълнение.

Разработването на нови учебни програми за студентите по изкуства може да се определи като обективен процес, обусловен от редица тенденции в икономическия, културния и социалния живот на хората. Въпросът е във възможностите за преодоляване на затрудненията, които възникват при както при разработването, така и при внедряването на нови учебни програми в обучението на студенти по изкуства в контекста на идеята за дигитална трансформация на образованието.

Изходна позиция е схващането, че съвременното образование се намира в процес на дигитална трансформация, като целта е да се използват технологиите за подобряване на образователния процес. Предизвикателствата в обучението на студенти по изкуства при включването на дигитални инструменти и ресурси може да се сведе до следното:

- изборът на подходящи дигитални инструменти и ресурси е едно от основните предизвикателства при разработването на учебни програми в обучението на студенти по изкуства. Изкуството може да бъде много разнообразно и да включва множество различни изразни средства и техники, което може да усложни избора на подходящи дигитални решения. Определените дигитални инструменти и ресурси трябва да бъдат съобразени с конкретните потребности на студентите, да предлагат високо качество на обучението и да са съвместими с учебните цели и ценности на програмата;

- въвеждането на нови дигитални инструменти и ресурси изисква и обучение на преподавателите, които ще ги прилагат в образователния процес;

- усъвършенстването на компетентностите на преподавателите за създаване на нови учебни програми за обучението на студентите.

Преподавателите играят ключова роля в разработването на учебни програми за обучението на студентите, включително и в контекста на дигиталната трансформация на образованието. Те са отговорни за създаването на учебно съдържание, определянето на учебните цели и задачи, избора на подходящи методи на обучение и оценяване, както и за интегрирането на дигитални инструменти и ресурси в образователния процес. В тази връзка се очаква преподавателите да разполагат с определени компетентности, които да им позволяват да създават нови учебни програми за обучението на студентите. Сред основните компетентности на преподавателите в този контекст са:

- познаване на дигиталните инструменти и ресурси. Преподавателите трябва да бъдат запознати с различните дигитални инструменти и ресурси, които могат да бъдат използвани в обучението на студентите по изкуства. Това може да включва софтуерни приложения за графичен дизайн, видео и аудио редактиране, виртуални инструменти за творчество и други дигитални ресурси за изследване на изкуството и културата;

- умения за създаване на учебно съдържание. Преподавателите трябва да разполагат с умения за създаване на учебно съдържание, което да бъде атрактивно, интерактивно и вдъхновяващо за студентите. Това може да включва създаване на мултимедийни материали, уеб-базирани ресурси, виртуални екскурзии, симулации и други форми на дигитално съдържание, които да подкрепят учебните цели на програмата;

- гъвкавост и креативност на преподавателите. Гъвкавост и креативност са две ключови компетентности, които преподавателите трябва да притежават при създаването и прилагането на нови учебни програми в обучението на студентите по изкуства. В контекста на дигиталната трансформация на образованието, където технологиите и методите на обучение се променят бързо, гъвкавостта и креативността на преподавателите стават още по-важни. Аспектите, които подчертават важността на тези компетентности, могат да се сведат до:

- приспособимост към променящата се технологична среда. Технологиите за образование се развиват с бързи темпове и преподавателите трябва да бъдат гъвкави в адаптирането си към тези промени. Те трябва да могат да овладеят нови дигитални инструменти и ресурси, да разбират техните възможности и ограничения и да ги прилагат ефективно в учебната среда. Гъвкавостта на преподавателите позволява да се приспособяват към различни образователни контексти и да избират най-подходящите дигитални инструменти и ресурси за своите учебни програми.

- креативност в създаването на учебно съдържание. Създаването на нови учебни програми изисква креативност от страна на преподавателите. Те трябва да бъдат способни да генерират оригинални идеи, да разработват новаторски подходи и да създават учебно съдържание, което да бъде мотивиращо и стимулиращо за студентите. Креативността на преподавателите позволява да се внедряват нови методи на обучение, да се изграждат иновативни учебни материали и да се създават уникални образователни опити за студентите;

- еволюция на учебната практика като неразделна част от процеса на създаване и прилагане на нови учебни програми. При внедряването на нови образователни подходи и методи в учебния процес, преподавателите трябва да са гъвкави и креативни, за да се адаптират към променящите се нужди и очаквания на студентите, както и към съвременните технологии и тенденции в образованието.

Една от основните промени в учебната практика при внедряване на нови учебни програми е преминаването от традиционния лекционен модел на обучение към по-активни и ангажиращи методи на обучение. От преподавателите се очаква да познават и гъвкаво да прилагат разнообразни методи, като проблемно-ориентирано обучение, проекти, игрови подходи и др., които да подкрепят

активното участие на студентите в учебния процес и да ги стимулират да развиват аналитични и критическо мислене, комуникационни и творчески умения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дигиталната трансформация на образованието представя както възможности, така и предизвикателства за разработването и прилагането на нови учебни програми за студенти по изкуства. Тя има потенциала да разшири творческите възможности, да насърчи персонализирания опит в обучението и да подготви студентите по изкуства за новите търсения на пазара на труда. Същевременно изисква внимателно обмисляне и поддържане на баланса между традиционните и дигиталните подходи, осигуряване на непрекъснато професионално развитие на преподавателите и справяне с проблемите на достъпа и равенството. Чрез познаване и внимателно управление на предизвикателствата, дигиталната трансформация може да се разглежда като необходимост за сферата на художественото образование, а създаването и прилагането на нови учебни програми в обучението на студентите по изкуства като възможност да се улеснят процесите, свързани с нея.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бабакова, Лилия. Нагласите на студентите към създаването на нови хибридни специалности в областта на изкуството. Пролетни научни четения АМТИИ, 2021 г. сборник доклади/ Рец. проф. д-р М. Шушулова, издадено от АМТИИ ISSN 1314-7005 стр. 36-41.

2. Бабакова, Лилия. Мотивацията, свързана с избор на учителската професия – кариерна ориентация и училищна организационна култура. Годишно научно-методическо списание „Образование и технологии“, vol. 12/2021, бр. 1, ISSN 1314-1791(PRINT), ISSN 2535-1214 (ONLINE) стр. 95-99.

3. Коловска, Цветанка. Нови методи на музикално обучение и възпитание и интегрирането им в подготовката на бъдещи учители по музика. Издава: АМТИИ "Проф. Асен Диамандиев", 2022, Пловдив: M&BM Ltd ISBN 978-619-7682-06-9